

AGATHA CHRISTIE

Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: **The Murder of Roger Ackroyd**
Από τις Εκδόσεις **HarperCollinsPublishers**, Λονδίνο 2013
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: **Agatha Christie**
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: **Χρήστος Καψάλης**
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: **Γιώργος Γιαννούσης**
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: **Μερσίνα Λαδοπούλου**
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: **Τζίνα Γεωργίου**

© Agatha Christie Limited, 1926. All rights reserved.

The AC Monogram Logo is a trade mark, and AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

© Εισαγωγής και Υπερόγραφου: **Laura Thompson** 2013. Reproduced by permission of **Laura Thompson c/o Georgina Capel Associates Ltd., 29 Wardour Street, London, W1D 6PS.**

© Εξωφύλλου: **HarperCollinsPublishers** Ltd.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις **Λυχνάρι**, με τον τίτλο «**Ποιος σκότωσε τον Ακρόυντ**»

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**, Μάιος 2019, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση **ISBN 978-618-01-2999-1**

Ηλεκτρονική έκδοση **ISBN 978-618-01-3000-3**

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoïou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ

Μετάφραση: Χρήστος Καψάλης

Εισαγωγή – Υπερόγραφο: Λόρα Τόμσον

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς

Πέντε μικρά γουρουνάκια

Φόνοι με αλφαβητική σειρά

Έγκλημα στο Οριάν Εξηρές

Ο Πουαρό ερευνά

Φόνος στο πρεσβυτέριο

Το πτώμα στη βιβλιοθήκη

Και δεν έμεινε κανένας

Δέκα ύποπτοι για φόνο

Μια αυτοβιογραφία

Έγκλημα στο γκολφ

Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ

Οι μεγάλοι τέσσερις

Θανάσιμος κίνδυνος

Οι πρώτες υποθέσεις του Πουαρό

Η φαρμακερή πένα

Πρόσκληση σε φόνο

Ο μυστικός αντίπαλος

Η δοκιμασία της αθωότητας

*Στην Πάνκι,
στην οποία αρέσουν οι κλασικές αστυνομικές
ιστορίες, οι φόντοι, οι δικαστικές έρευνες και
το να πέφτουν με τη σειρά οι υποψίες πάνω σε όλους!*

Περιεχόμενα

Εισαγωγή από τη Λόρα Τόμσον	11
Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου	19
1. Ο δρ Σέπαρντ στο τραπέζι του πρωινού.....	23
2. Ποιος είναι ποιος στο Κινγκς Άμποτ.....	29
3. Ο άνθρωπος που καλλιεργούσε κολοκύθες	38
4. Δείπνο στο Φέρνλι	51
5. Φόνος.....	69
6. Το τυνησιακό ξιφίδιο.....	84
7. Μαθαίνω το επάγγελμα του γείτονά μου	94
8. Ο επιθεωρητής Ράγκλαν δηλώνει βέβαιος	110
9. Η λιμνούλα με τα χρυσόψαρα.....	123
10. Η τραπεζοκόμος.....	134
11. Η επίσκεψη του Πουαρό.....	151
12. Γύρω από το τραπέζι	160
13. Το καλάμι από φτερό χήνας	171
14. Κυρία Άκροϊντ.....	179
15. Τζέφρεϊ Ρέιμοντ.....	191
16. Μια παρτίδα Μα-Τζονγκ	202

17. Πάρκερ	214
18. Τσαρλς Κεντ	228
19. Φλόρα Άκροϊντ	235
20. Δεσποινίς Ράσελ	246
21. Η παράγραφος στην εφημερίδα	258
22. Η μαρτυρία της Ούρσουλα	267
23. Η μικρή επανένωση του Πουαρό	276
24. Η μαρτυρία του Ραλφ Πάτον	290
25. Η πάσα αλήθεια	295
25. Και μόνο η αλήθεια	303
27. Απολογία	307
Υστερόγραφο από τη Λόρα Τόμσον	311

Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ: Μια εισαγωγή

Από τη Λόρα Τόμσον

Το μυθιστόρημα *Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ* κυκλοφόρησε πρώτη φορά από τον εκδοτικό οίκο William Collins τον Ιούνιο του 1926, όταν η Άγκαθα Κρίστι ήταν τριάντα πέντε ετών. Θεωρείται από πολλούς το εξαιρετικότερο δείγμα κλασικού αστυνομικού μυθιστορήματος που παρουσίασε η συγγραφέας. Σχολαστικό στη φαινομενική συμβατικότητα του, στη μεθοδικότητα με την οποία ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κατηγορίας όπου εντάσσεται, καθώς παρουσιάζει στοιχεία, διαγράμματα και τους συνήθεις υπόπτους με τον σεβασμό και την τυπικότητα ενός μπάτλερ που μοιράζει τα ποτά πριν από το δείπνο, και στο τέλος των είκοσι επτά κεφαλαίων ξαφνικά εκτοξεύει ολόκληρο τον δίσκο με τα ποτήρια στον αέρα, μέσα από την ανατρεπτική λύση που προτείνει (και την οποία δε θα αποκαλύψω παρά μόνο στο υστερόγραφο με το οποίο συνεχίζεται το κείμενο αυτό, στο τέλος του βιβλίου).

Σε ορισμένα μεταγενέστερα έργα της –κυρίως στο *Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές* και το *Και δεν έμεινε κανένας*– η Κρίστι θα επιχειρούσε κάτι εξίσου τολμηρό και καλλιτεχνικό. Αυτά είναι τα βιβλία που εδραίωσαν τη φήμη της· κι αυτό παρότι έμελλε να γράψει μυθιστορήματα τα οποία χαρακτηρίζονται από ισχυρότερη διαπροσωπική δυναμική, όπως για παράδειγμα το *Πέντε μικρά γουρουνάκια*, κα-

θώς και άλλα που αποδείχθηκαν συστηματικότερα ευφάνταστα, όπως το *The pale horse*. Όμως το μυθιστόρημα *Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ* ήταν το πρώτο που κατέδειξε την ιδιαίτερη ιδιοφυΐα της –πριν από αυτό είχε γράψει διάφορες αστυνομικές ιστορίες, θρίλερ και διηγήματα, όλα τους αξιόλογα, όμως κανένα αυτού του επιπέδου– και το έκανε με έναν τρόπο που πραγματικά άφησε εμβρόντητους τους αναγνώστες με το απέριπτο θράσος του.

Πράγματι, η απλότητα είναι το κλειδί: είναι το στοιχείο που την κάνει να ξεχωρίζει και το οποίο την καθιστά παρεξηγημένη. Οι επικρίσεις ως προς τον τρόπο που γράφει είναι γνωστές. Η Κρίστι είναι μια έμπορος γρίφων, της κατηγορίας που ο Φράνσις Γουίνταμ περιέγραψε σε ένα άρθρο του που δημοσιεύτηκε στους *Sunday Times* το 1966 ως «κινούμενη άλγεβρα». Είναι η κουκλοπαίκτρια που κινεί μαριονέτες ντυμένες σαν γαιοκτήμονες, ενζενί και αφέλεις καμαριέρες, τις οποίες κινεί σαν πιόνια πάνω σε πίνακα αστυνομικού επιτραπέζιου (ο τάδε χαρακτήρας με το ξιφίδιο στο γραφείο στην πραγματικότητα βρίσκει εφαρμογή στο *Ρότζερ Άκροϊντ*). Η Κρίστι αιωρείται σε έναν κόσμο απόλυτα φανταστικό, σε μια αέρινη παρτίδα μπριτζ στο πρεσβυτήριο, εκεί όπου ένα σάντουιτς δηλητηριασμένο με στρυχνίνη προκαλεί τον θάνατο, αλλά ίχνος οδύνης, ίχνος πόνου, τίποτα που να μην μπορεί να διευθετηθεί με την παρέμβαση ενός ιδιοφυούς παντογνώστη.

Τα σχόλια αυτού του είδους, τα οποία άρχισαν να διατυπώνονται ήδη από τη δεκαετία του 1960 και τα οποία οι επικριτές της εξακολουθούν να προβάλλουν σαν να αποτελούν αποστάγματα διαχρονικής σοφίας, δεν είναι ακριβώς λανθασμένα, αλλά μάλλον άκυρα. Κατά κάποιον τρόπο, θα μπορούσαν να ερμηνευτούν ως έπαινοι. Κι αυτό γιατί αποτυγχάνουν να συλλάβουν το ουσιώδες στοιχείο ως προς την απλότητα της Κρίστι, το οποίο είναι πως πρόκειται για στάση απολύτως εσκεμμένη και, πραγματικά, παραπλανητική όσο και η αφήγηση στη *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ*. Εδώ είχαμε μια συγγραφέα η οποία επεδίωκε να διατηρήσει κάθε ίχνος του εαυτού της αόρατο, προκειμένου να δημιουργήσει έργα τέ-

λειας, διάφανης γεωμετρίας: μια γυναίκα η οποία κατανοούσε την ανθρώπινη φύση εξαιρετικά καλά –μάλιστα, τη χαρακτήριζε μια μορφή πρακτικής σοφίας, στον βαθμό που ο σύγχρονος κόσμος περιγράφει ως κυνισμό–, όμως δεν αισθανόταν την παραμικρή ανάγκη να το διακηρύξει στους αναγνώστες της. Εκείνοι, όμως, το αντιλαμβάνονται και αυτός είναι ο λόγος που η Άγκαθα Κρίστι άντεξε στον χρόνο: επειδή στο απλό κρύβεται το σύνθετο και οι λύσεις που παρουσιάζει είναι ταυτόχρονα επιλύσεις.

Αντίθετα με σχεδόν όλους τους άλλους συγγραφείς αστυνομικών μυθιστορημάτων, ουδέποτε επιχείρησε να αποδειχτεί ανώτερη του είδους που υπηρετούσε. Αρκέστηκε στην προσπάθεια να φτάσει στην ουσία του. Όταν συνέλαβε την υπόθεση του πρώτου μυθιστορημάτος της, *Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς*, το 1916, δεν προσπάθησε να δημιουργήσει έναν ντετέκτιβ ο οποίος, όπως ο λόρδος Πίτερ Γουίμσεί της Ντόροθι Λ. Σάγιερς ή ο Ρόντερικ Άλεϊν της Νάιο Μαρς, ήταν ένας άνθρωπος πολυσύνθετος και, ειλικρινά, υπερβολικά ανώτερος του ρόλου του: αντίθετα, έπλασε τον Ηρακλή Πουαρό, ο οποίος διαθέτει μια εκπληκτική ζωντάνια πάνω στη σελίδα, αλλά ταυτόχρονα, επί της ουσίας, δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένας εγκέφαλος, ένας μυστακοφόρος από μηχανής θεός: ένας ατόφιος ντετέκτιβ.

Ούτε και επιχείρησε να δημιουργήσει «χαρακτήρες», με την έννοια της σκιαγράφησης ψυχολογικών πορτρέτων. Οι άνθρωποι που κατοικούν στο χωριό Κινγκς Άμποτ –τον χώρο όπου διαδραματίζεται η *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ*– είναι, πράγματι, αρκετυπικοί: το εύπορο και ροδομάγουλο θύμα, η χαριτωμένη ανιψιά του, η Φλόρα, ο γοπτευτικός ακαμάτης θετός γιος Ραλφ Πάτον, ο αξιοσέβαστος αν και κάπως απαθής δρ Σέπαρντ και η αδελφή του Κάρολαϊν, η κουτσομπόλα του χωριού.

Κι όμως, δεν υπάρχει τίποτε το αναληθές στα πρόσωπα αυτά. Πράγματι η Κάρολαϊν είναι ένα θαυμάσιο σκαρίφημα, το οποίο η ίδια η Κρίστι περιέγραψε ως πρόδρομο της Μις Μαρπλ, εμπνευσμένης και αυτής από τις παμπόνηρες και ακατάβλητες γιαγιάδες

της συγγραφέως. Αντίθετα με τη Μις Μαργλ, η Κάρολαϊν μπορεί να παραπλανηθεί και να ακολουθήσει το λάθος μονοπάτι· σε ένα σημείο του βιβλίου, όταν της παρουσιάζονται δύο διαφορετικές εκδοχές ενός νέου σκανδάλου, «αμφιταλαντεύτηκε φανερά... όπως η μπίλια μιας ρουλέτας θα μπορούσε να ισορροπήσει, αναποφάσιστη, ανάμεσα σε δύο αριθμούς».

Έχει απόλυτο δίκιο, όμως, στην άποψή της πως η Φλόρα Άκροϊντ «δε δίνει πεντάρα» για τον Ραλφ, ο οποίος στα χαρτιά θα ήταν το ιδανικό ταίρι γι' αυτήν. Το γεγονός ότι η Φλόρα στην πράξη λαχταρά την ασφάλεια ενός προστατευτικού, μεγαλύτερου άνδρα είναι απόλυτα πιστευτό, ακριβώς αυτό που μπορεί να συμβεί στην πραγματικότητα, και ένα μικρό παράδειγμα της ενστικτώδους ευστοχίας που διακρίνει την Κρίστι στην περιγραφή των ανθρωπινων κινήτρων. Στο μεταξύ, η σκηνή όπου παίζεται μια απαίσια παρτίδα Μα-Τζονγκ μεταξύ των αδελφών Σέπαρντ και των φίλων τους αποδίδει επακριβώς, χωρίς να δείχνει πως επιχειρεί κάτι τέτοιο, την αναπόδραστη κοινοτοπία της κοινωνίας του Κινγκς Άμποτ. Κι αυτό προκύπτει χωρίς κάποια μαεστρική γραφή, χωρίς να τραβά καθ' οιονδήποτε τρόπο την προσοχή πάνω του. Κι όμως, είναι εκεί: η στιβαρότητα μέσα στη γεωμετρία.

«Κάποια των ημερών», έγραψε ο διακεκριμένος επιγραφιστής Σίντεϊ Σμιθ – φίλος του Μαξ Μάλογουαν, δεύτερου συζύγου της Άγκαθα Κρίστι – σε ένα γράμμα του το 1943, «κάποιος κριτικός θα συνειδητοποιήσει ότι υπηρετείς, και έχεις τελειοποιήσει, μια έντεχνη μορφή αφήγησης... και ότι τα περιβάλλοντά σου, τα οποία αποδίδονται με μεγάλη οικονομία και απαλοιφή όλων των λεπτομερειών εκτός των πλέον αρμονικών, αποτελούν μια κοινωνική μελέτη που εμπεριέχει περισσότερη αλήθεια απ' ό,τι οι μακροσκελέστερες απόπειρες της βιογραφικής σχολής των μυθιστοριογράφων. Δέξου τον ειλικρινή θαυμασμό για την επιδεξιότητα που δημιουργεί νέες εικόνες».

Ταυτόχρονα, η Άγκαθα Κρίστι ασκεί επί μακρόν εντονότατη γοητεία στους Γάλλους διανοούμενους: Εκείνη η ανυποχώρητη

απλότητά της μάλλον εμπεριέχει κάποιο στοιχείο που τους ωθεί να αναζητούν κρυμμένα νοήματα. Ένα ακραίο παράδειγμα αυτής της τάσης εκδηλώθηκε το 1998, μέσα από ένα βιβλίο του Πιερ Μπαγιάρ, όπου ο φημισμένος καθηγητής Λογοτεχνίας επιχειρήσε να αλιεύσει αμφισημίες στο κείμενο του *Ρότζερ Άκροϊντ*.

Ποιος σκότωσε τον Ρότζερ Άκροϊντ; διερωτάται ο Μπαγιάρ μέσα από τον τίτλο του βιβλίου του (το οποίο κυκλοφόρησε από τον εκδοτικό οίκο Les Éditions de Minuit). Όχι το πρόσωπο που κατονομάζει ο Ηρακλής Πουαρό, είναι η άκρως εντυπωσιακή απάντηση. Παρότι ο Πουαρό εξαπολύει το κατηγορώ του προς τη μία κατεύθυνση, το μυθιστόρημα –έχοντας αποκτήσει ζωή ανεξάρτητη της συγγραφέως του– στρέφεται αλλού. Με άλλα λόγια, τα γεγονότα, όπως αυτά παρουσιάζονται στη *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ*, επιδέχονται περισσότερες της μίας ερμηνείες· όμως η παντογνωσία που έχει δοθεί στον Πουαρό επικρατεί, συμπαρασύροντας τη ζωή ενός αθώου ανθρώπου, καθώς η φύση του λογοτεχνικού είδους –ανένδοτη και ξεκάθαρη– αυτό απαιτεί.

Η ειρωνεία είναι πως η *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ* επαινείται ακριβώς για τον λόγο που αμφισβητεί ο Μπαγιάρ: την ταυτότητα του δολοφόνου. Ο Μπαγιάρ το γνωρίζει αυτό, προφανώς. Γνωρίζει πως η εναλλακτική «έρευνα» την οποία επιχειρεί, και από την οποία προκύπτει ένα κίνητρο για τη δολοφονία του Άκροϊντ περισσότερο σύνθετο, συναισθηματικά, από αυτό που περιγράφει ο Πουαρό, αποτελεί επί της ουσίας μια μεταφορά για τις δικές του λογοτεχνικές θεωρίες. Σε κάθε περίπτωση, μέσα από όλες εκείνες τις θαυμαστά περίτεχνες γαλατικές διατυπώσεις ο Μπαγιάρ υποστηρίζει κάτι πολύ απλό: Επιβεβαιώνει, επί της ουσίας, ότι ένα μυθιστόρημα της Άγκαθα Κρίστι κρύβει μέσα του περισσότερα από όσα φαίνονται με μια πρώτη ανάγνωση. Αφενός, ο αμίμητος τρόπος με τον οποίο η συγγραφέας αναμετράται με τις απαιτήσεις της αστυνομικής μυθιστοριογραφίας. Αφετέρου, η ποιότητα εκείνη στην οποία αναφέρθηκε έμμεσα η Φ. Ντ. Τζέιμς στη δική μου βιογραφία της Κρίστι, η οποία προσφέρει στους ανα-

γνώστες «την αίσθηση πως υπάρχουν πολύ περισσότερα στοιχεία από όσα φαίνονται».

Η *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ* είναι ένα ατόφιο αστυνομικό μυθιστόρημα: ούτε ψήγμα της προσωπικότητας της συγγραφέως δεν παρεμβάλλεται ανάμεσα στο κείμενο και στον αναγνώστη. Ο έλεγχος είναι απόλυτος. Κι όμως, το μυθιστόρημα γεννήθηκε στον νου της σε μια περίοδο κατά την οποία η ζωή της Άγκαθα Κρίστι εισερχόταν σε σοβαρές αναταράξεις, οι οποίες έμελλε να κορυφωθούν με την «εξαφάνισή» της, διάρκειας ένδεκα ημερών, τον Δεκέμβριο του 1926.

Το 1925, όταν άρχισε να εργάζεται πάνω στο βιβλίο –παλεύοντας εξουθενωτικά προκειμένου να του προσδώσει μια απόλυτα αδιαπέραστη ομαλότητα, όπως ένα αυγό που εμπεριέχει κάθε οστό και φτερό του πλάσματος που θα γεννηθεί από αυτό–, διένυε τον ενδέκατο χρόνο του γάμου της με τον πρώτο σύζυγό της, τον Άρτσι Κρίστι. Το ζευγάρι είχε εγκατασταθεί πρόσφατα στο Σάβινγκντεϊλ, μια περιοχή την οποία εκείνος λάτρευε κι εκείνη αντιπαθούσε, ενώ συμβίωναν με την ασθενή μητέρα της Άγκαθα, την οποία εκείνη λάτρευε κι εκείνος ανεχόταν. Φαινομενικά, πάντως, οι Κρίστι ήταν ένα ζευγάρι που πορευόταν ομαλά. Το μόνο εμφανές σημείο τριβής ήταν το γεγονός ότι η Άγκαθα είχε μετατραπεί σε αρχέτυπο ενός μύθου της μεσοαστικής αγγλικής κοινωνίας: η γυναίκα που την άφησε χήρα το γκολφ.

Στην πραγματικότητα, το γκολφ, με το οποίο ο Άρτσι είχε αναπτύξει τέτοια εμμονή, αποτελούσε σύμβολο, όπως υποσυνείδητα αντιλαμβανόταν η Άγκαθα, ενός αγεφύρωτου χάσματος μεταξύ των Κρίστι. Είχαν παντρευτεί στη διάρκεια του πολέμου, παραδομένοι και οι δύο σε ένα αμοιβαίο πάθος: η ειρήνη αποκάλυπτε πλέον ολοκάθαρα τις μεταξύ τους διαφορές, τη διάσταση ανάμεσα στην κανονικότητα του Άρτσι και την υπερδραστηριότητα της συζύγου του. Κι όμως, η Άγκαθα εξακολουθούσε να θεωρεί τη συγγραφή ερασιτεχνικό πάρεργο, δευτερεύουσα σε σχέση με τον ρόλο της ως σύζυγος. Εξακολουθούσε να είναι ερωτευμένη με

τον σύζυγό της. Κι όμως, η *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ* ήταν κι αυτή ένα σύμβολο, με τον δικό της τρόπο. Καθώς αναπτυσσόταν μέσα στο μυαλό της αυτό το τολμηρό βιβλίο, ενδεχομένως να μετέφερε το δικό του υποσυνείδητο μήνυμα: ότι στο εξής η συγγραφή θα περνούσε σε πρώτο πλάνο.

Δύο μήνες πριν από την κυκλοφορία του βιβλίου, η μητέρα της Άγκαθα πέθανε: δύο μήνες μετά την κυκλοφορία του ο Άρτσι ανακοίνωσε ότι ήθελε διαζύγιο. Η κατάρρευση της Άγκαθα και η φυγή που ακολούθησε απλά υπογράμμισαν το γεγονός ότι η ζωή της είχε αλλάξει, καταλήγοντας αγνώριστη. Της άξιζε μονάχα συμπάθεια και στα ρεπορτάζ των εφημερίδων που περιέγραφαν την εξαφάνισή της αυτό εισέπραξε, κυρίως επειδή κυριαρχούσε η υπόθεση πως ήταν ήδη νεκρή – αυτόχειρας. Αργότερα, όμως, όταν αποδείχθηκε πως ήταν ζωντανή, η εξαιρετική ευφυΐα που επέδειξε στη συγγραφή του *Ρότζερ Άκροϊντ* με κάποιον τρόπο μπερδεύτηκε στην αντίληψη της κοινής γνώμης με την ιδέα πως είχε σκηνοθετήσει ένα τέχνασμα διάρκειας ένδεκα ημερών: Η φήμη της ως παμπόνηρη γυναίκα εδραιώθηκε: αυτό βοήθησε την καριέρα της τα μέγιστα και έμελλε να βαραίνει τη σκέψη της μέχρι τέλους.

Κάπως έτσι η *Δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ*, ένα βιβλίο που καμία επιπλέον βοήθεια δε χρειαζόταν προκειμένου να σημειώσει επιτυχία, κατέληξε να ωφεληθεί από τη φρικτή, προσωπική κόλαση που βίωσε η συγγραφέας του. Και ο έλεγχος με τον οποίο γράφτηκε εξελίχθηκε, εκ των υστέρων, στο υπέρτατο παράδειγμα συγγραφικής διπροσωπίας, πράγμα το οποίο αποδεικνύεται διπλάταιριαστό, δεδομένης της φύσης του βιβλίου, όπως θα διαπιστώσει στη συνέχεια και ο αναγνώστης.

Η Λόρα Τόμσον είναι η συγγραφέας της βιογραφίας *Άγκαθα Κρίστι: Ένα αγγλικό μυστήριο*, η οποία κυκλοφόρησε από τον εκδοτικό οίκο *Headline Review* το 2007.

Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου

Ηρακλής Πουαρό

Βέλγος ιδιωτικός ντετέκτιβ, συνταξιούχος πλέον, έχει αποσυρθεί στο Κινγκς Άμποτ προκειμένου να ζήσει ήσυχα, όταν καλείται να αναλάβει μία τελευταία υπόθεση: να ανακαλύψει τον δολοφόνο του Ρότζερ Άκροϊντ.

Δρ Τζέιμς Σέπαρντ

Γιατρός και γείτονας του Πουαρό, αναλαμβάνει να τον βοηθήσει στις έρευνες, ενώ παράλληλα αποφασίζει να καταγράψει την πορεία των ερευνών, εκτελώντας συγχρόνως χρέη αφηγητή. Δέχεται ένα τηλεφώνημα το βράδυ του φόνου από έναν άνδρα που του συστήνεται ως ο μπάτλερ του Άκροϊντ και τον ενημερώνει πως ο κύριός του είναι νεκρός.

Κάρολαϊν Σέπαρντ

Αδελφή του Τζέιμς Σέπαρντ και πρώτη κουτομπούλα του χωριού. Έχει μια τάση να σκαρώνει απίθανες θεωρίες και ο φόνος ενός διακεκριμένου μέλους της μικρής κοινότητας της προσφέρει μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να αφήσει τη φαντασία της να οργιάσει.

Λοχαγός Ραλφ Πάτον

Θετός γιος του Ρότζερ Άκροϊντ από τον γάμο του με την κυρία Πάτον. Στην αρχή της ιστορίας, στη μικρή κοινωνία όπου διαδραμα-

τίζεται το μυθιστόρημα, υπάρχει η φήμη ότι ο Ραλφ Πάτον αρραβωνιάστηκε κρυφά τη Φλόρα Άκροϊντ, ανιψιά του Ρότζερ Άκροϊντ. Όταν ο τελευταίος δολοφονείται, ο Ραλφ εξαφανίζεται από προσώπου γης και όλες οι υποψίες πέφτουν πάνω του.

Κυρία Άκροϊντ

Χήρα του Σέσιλ, αδελφού του Ρότζερ Άκροϊντ, φιλοξενείται στο σπίτι του Άκροϊντ. Ανασφαλές αλλά και δεσποτικό άτομο, προσπαθεί να εξασφαλίσει το μέλλον της ίδιας και της κόρης της. Επιχειρεί να υποδυθεί τον ρόλο της κυρίας του σπιτιού, παρότι απόλυτα εξαρτημένη από τον κουνιάδο της.

Φλόρα Άκροϊντ

Ανιψιά του Ρότζερ Άκροϊντ και αρραβωνιαστικιά του θετού γιου του Άκροϊντ από τον πρώτο του γάμο, του Ραλφ Πάτον. Είναι εκείνη που αποφασίζει να στραφεί στον συνταξιούχο, πλέον, Πουαρό, όταν διαπιστώνει πως η αστυνομία αρκείται στη θεωρία πως η εξαφάνιση του Ραλφ Πάτον αποτελεί απόδειξη της ενοχής του για το φόνο του θείου της.

Ταγματάρχης Χέκτορ Μπλαντ

Φίλος του Άκροϊντ και κυνηγός άγριων ζώων. Κάπως τραχύς κι απότομος στους τρόπους του, μοιάζει να προτιμά τις ζούγκλες και τις σαβάνες, από τα χωριά της αγγλικής επαρχίας.

Τζέφρεϊ Ρέιμοντ

Προσωπικός γραμματέας του Άκροϊντ. Κομψός και φιλικός, αποτελεσματικός στη δουλειά του, με ελαφρώς ανατρεπτικό πνεύμα και πάντοτε πρόθυμος να γελάσει με καταστάσεις που στους άλλους δεν φαντάζουν ιδιαίτερα φαιδρές.

Ελίζαμπεθ Ράσελ

Οικονόμος του Άκροϊντ, έχει το γενικό πρόσταγμα στο σπίτι και, μέ-

χρι την εμφάνιση της χήρας Άκροϊντ, ήταν η αδιαμφισβήτητη πρώτη κυρία του σπιτιού. Άσπογη στη δουλειά της, αν και κάπως κλειστή ως χαρακτήρας, κρατά το σπίτι σε σειρά.

Τζον Πάρκερ

Μπάτλερ του Άκροϊντ, φλεγματικός και τυπικός στη δουλειά του. Κατά την άφιξη του δρα Σέπαρντ αρνείται πως τηλεφώνησε εκείνος. Μαζί με τον γιατρό σπάνε την πόρτα και ανακαλύπτουν το πτώμα του Άκροϊντ.

Ούρσουλα Μπερν

Τραπεζοκόμος στο σπίτι του Άκροϊντ. Υποδειγματική στα καθήκοντά της, αλλά απόμακρη, τόσο απέναντι στους ενοίκους του σπιτιού όσο και στο υπόλοιπο προσωπικό, γεγονός το οποίο δίνει λαβές για διάφορα σχόλια.

Ο δρ Σέπαρντ στο τραπέζι του πρωινού

Η κυρία Φέαρνς πέθανε τη νύχτα μεταξύ 16ης και 17ης Σεπτεμβρίου, ημέρα Πέμπτη. Ειδοποιήθηκα σχετικά στις οκτώ το πρωί, ημέρα Παρασκευή, 17 του μήνα. Ήταν αδύνατον να παράσχω την οποιαδήποτε βοήθεια. Η γυναίκα είχε αποβιώσει κάποιες ώρες πριν.

Το ρολόι έδειχνε λίγα λεπτά μετά τις εννέα, όταν επέστρεψα στο σπίτι. Άνοιξα την εξώπορτα με το κλειδί και εσκεμμένα καθυστέρησα μερικές στιγμές στο χολ, προκειμένου να κρεμάσω το καπέλο και το ελαφρύ πανωφόρι που είχα κρίνει φρόνιμο να φορέσω για να προφυλαχτώ από την ψύχρα νωρίς εκείνο το πρωινό του φθινοπώρου. Για να είμαι ειλικρινής, αισθανόμουν αρκετά ταραγμένος και ανήσυχος. Δε σκοπεύω να ισχυριστώ ότι θα μπορούσα εκείνη την ώρα να είχα προβλέψει τα γεγονότα που σημάδεψαν τις αμέσως επόμενες εβδομάδες. Σε καμία περίπτωση δεν ίσχυε κάτι τέτοιο. Κι όμως, το ένστικτό μου με προειδοποιούσε πως μας περίμενε μια δύσκολη περίοδος.

Από την τραπεζαρία στα αριστερά μου ακούστηκαν το κουδούνισμα φλιτζανιών και ο κοφτός, ξερός βήχας της αδελφής μου, της Κάρολαϊν.

«Εσύ είσαι, Τζέιμς;» φώναξε.

Περιττή ερώτηση, καθώς ποιος άλλος θα μπορούσε να είναι;

Για να πω την αλήθεια, η αδελφή μου, η Κάρολαϊν, ήταν στην πραγματικότητα ο λόγος που προκάλεσε εκείνη την καθυστέρηση των λίγων λεπτών. Το σύνθημα της οικογένειας των μαγκούστων, όπως μας λέει ο κύριος Κίπλινγκ, είναι το εξής: *Πήγαινε και μάθε!* Αν η Κάρολαϊν αποφασίσει κάποια στιγμή να αποκτήσει οικόσημο, οπωσδήποτε θα της πρότεινα ως σύμβολο μια όρθια μαγκούστα. Θα μπορούσε, μάλιστα, να παραλείψει κανείς το πρώτο σκέλος του συνθήματος. Η Κάρολαϊν είναι ικανή να μάθει ένα σωρό πράγματα παραμένοντας ήσυχα στο σπίτι. Δεν ξέρω πώς το καταφέρνει, όμως έτσι είναι. Υποψιάζομαι πως υπηρέτες και μεταφορείς αποτελούν τους πληροφοριοδότες της. Και όταν βγαίνει από το σπίτι, δεν το κάνει προκειμένου να συγκεντρώσει πληροφορίες, αλλά να τις διασπείρει. Και σε αυτό, επίσης, είναι εξόχως ικανή.

Ουσιαστικά, αυτό το τελευταίο χαρακτηριστικό της ήταν που μου προκαλούσε εκείνη την αναποφασιστικότητα. Ότι κι αν έλεγα τώρα στην Κάρολαϊν σχετικά με τον θάνατο της κυρίας Φέرارς θα αποτελούσε κοινή γνώση σε ολόκληρο το χωριό μέσα σε διάστημα μιάμισης ώρας. Ως επαγγελματίας, είναι προφανές πως στοχεύω στη διακριτικότητα. Επομένως, έχω αποκτήσει τη συνήθεια να αποκρύπτω συστηματικά κάθε είδους πληροφορία από την αδελφή μου. Εκείνη τις ξετρυπώνει, βέβαια, όμως έχω τουλάχιστον την ηθική ικανοποίηση να ξέρω πως δεν ευθύνομαι σε καμία περίπτωση εγώ.

Ο σύζυγος της κυρίας Φέرارς είχε πεθάνει κάτι περισσότερο από έναν χρόνο πριν και η Κάρολαϊν στο διάστημα αυτό εννοούσε να επιμένει, χωρίς να υπάρχει το παραμικρό στοιχείο που να στηρίζει τον ισχυρισμό της αυτόν, πως τον δηλητηρίασε η σύζυγός του.

Απορρίπτει περιφρονητικά την απάντηση που δίνω κάθε φορά, δηλαδή ότι ο μακαρίτης ο Φέرارς πέθανε από οξεία γαστρίτιδα, την οποία επέτεινε η χρόνια αδυναμία του προς τα αλκοολούχα ποτά. Τα συμπτώματα της γαστρίτιδας και της δηλητηρίασης από αρσενικό δε διαφέρουν και τόσο, σύμφωνα, όμως η Κάρολαϊν στηρίζει τις κατηγορίες της σε ένα εντελώς άλλο σκεπτικό.

«Αρκεί να τη δεις πώς είναι», την έχω ακούσει να λέει.

Η κυρία Φέαρρς, παρότι σαφώς δε διένυε την πρώτη νιότη της, ήταν μια πολύ γοητευτική γυναίκα και τα ρούχα της, αν και απλά, έμοιαζαν πάντοτε να της ταιριάζουν πολύ, από την άλλη, όμως, πολλές γυναίκες αγοράζουν τα ρούχα τους στο Παρίσι, χωρίς αυτό απαραίτητως να σημαίνει πως έχουν δηλητηριάσει τους συζύγους τους.

Όπως στεκόμουν στο χολ, διστακτικός, κάνοντας όλες αυτές τις σκέψεις, η φωνή της Κάρολαιν ακούστηκε ξανά, αυτή τη φορά κάπως αυστηρότερη.

«Μα τι, στην ευχή, κάνεις εκεί πέρα, Τζέιμς; Γιατί δεν έρχεσαι να πάρεις το πρωινό σου;»

«Τώρα, έρχομαι, καλή μου», έσπευσα να απαντήσω. «Κρεμούσα το πανωφόρι μου».

«Τόση ώρα που είσαι εκεί έξω θα μπορούσες να είχες κρεμάσει μισή ντουζίνα πανωφόρια».

Είχε απόλυτο δίκιο. Άνετα προλάβαινα.

Πέρασα στην τραπεζαρία, έδωσα στην Κάρολαιν το σύννηθες πεταχτό φιλί στο μάγουλο και κάθισα να φάω αυγά με μπέικον. Το μπέικον είχε μάλλον κρυώσει.

«Νωρίς σε φώναξαν σήμερα», σχολίασε η Κάρολαιν.

«Ναι», συμφώνησα. «Στο Κινγκς Πάντοκ πήγα. Στης κυρίας Φέαρρς».

«Το ξέρω», είπε η αδελφή μου.

«Πώς το ήξερες;»

«Η Άννι μού το είπε».

Η Άννι ήταν η καμαριέρα του σπιτιού. Καλή κοπέλα, αλλά αδιόρθωτα φλύαρη.

Ακολούθησε μια παύση. Συνέχισα να τρώω τα αυγά με μπέικον. Η μύτη της αδελφής μου, που είναι μακριά και λεπτή, ρίγησε ελαφρά στην άκρη της, πράγμα το οποίο συμβαίνει κάθε φορά που αισθάνεται περιέργεια ή ενθουσιασμό για οτιδήποτε.

«Λοιπόν;» ρώτησε επιτακτικά.

«Στενόχωρη υπόθεση. Δεν μπορούσε να γίνει κάτι. Πρέπει να πέθανε στον ύπνο της».

«Το ξέρω», επανέλαβε η αδελφή μου.

Αυτή τη φορά εκνευρίστηκα.

«Είναι αδύνατον να το ξέρεις», αποκρίθηκα απότομα. «Ούτε εγώ δεν το ήξερα, μέχρι που έφτασα εκεί, και δεν το έχω πει σε κανέναν ακόμη. Αν το ξέρει εκείνη η κοπελιά, η Άννι, πρέπει να είναι μάντισσα».

«Δεν ήταν η Άννι που μου το είπε. Ο γαλατάς ήταν. Το έμαθε από τη μαγείρισσα των Φέرارς».

Όπως προανέφερα, η Κάρολαϊν δεν έχει καμία ανάγκη να βγει από το σπίτι προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες. Κάθεται στο σπίτι και οι πληροφορίες τής έρχονται από μόνες τους.

«Από τι πέθανε; Καρδιά;» συνέχισε η αδελφή μου.

«Πώς και δεν ήξερε να σου το πει κι αυτό ο γαλατάς;» ρώτησα σαρκαστικά.

Ο σαρκασμός πηγαίνει στράφι όταν απευθύνεται στην Κάρολαϊν. Εκείνη παίρνει το σχόλιο στα σοβαρά και απαντά αναλόγως.

«Δεν ήξερε να μου πει», εξήγησε.

Το βέβαιο ήταν πως, αργά ή γρήγορα, η Κάρολαϊν θα το μάθαινε. Έτσι, καλύτερα να το μάθαινε από εμένα.

«Πέθανε από υπερβολική δόση βαρβιτουρικών. Έπαιρνε βερονάλ το τελευταίο διάστημα, καθώς υπέφερε από αϋπνίες. Μάλλον το παράκανε».

«Ανοησίες», είπε μεμιάς η Κάρολαϊν. «Επίτηδες το πήρε. Τι μου λες τώρα!»

Είναι παράξενο, όμως, όταν κατά βάθος υποψιάζεσαι κάτι που δε θέλεις να το παραδεχτείς, ακούγοντας κάποιον άλλον να το λέει ανοιχτά, αισθάνεσαι την ανάγκη να το αρνηθείς. Έτσι, αντέδρασα αγανακτισμένος.

«Άντε πάλι τα ίδια», είπα. «Τρέχεις να βγάλεις συμπεράσματα χωρίς κανένα στοιχείο ή λογική. Μπορείς να μου πεις, σε παρακαλώ πολύ, τι λόγο είχε η κυρία Φέرارς να αυτοκτονήσει; Χήρα

ήταν, σχετικά νέα ακόμη, με την οικονομική της άνεση, την υγεία της, ελεύθερη να χαρεί τη ζωή της. Είναι παράλογο».

«Κάθε άλλο. Ακόμη κι εσύ πρέπει να παρατήρησες πόσο αλλαγμένη έδειχνε τον τελευταίο καιρό. Εδώ και τουλάχιστον ένα εξάμηνο προς τα εκεί πήγαινε το πράγμα. Την έβλεπες και είχε τα χάλια της. Άσε που τώρα δα παραδέχτηκες πως δεν μπορούσε να κοιμηθεί».

«Και ποια είναι η διάγνωσή σου;» ρώτησα ψυχρά. «Κάποια ερωτική απογοήτευση, να υποθέσω;»

Η αδελφή μου έγνεψε αρνητικά.

«Τύψεις», είπε με στόμφο.

«Τύψεις;»

«Ναι. Δεν ήθελες να με πιστέψεις τόσο καιρό που σου έλεγα πως δηλητηρίασε τον άνδρα της. Τώρα είμαι περισσότερο βέβαιη γι' αυτό από κάθε άλλη φορά».

«Δε νομίζω πως σκέφτεσαι ιδιαίτερα λογικά», διαμαρτυρήθηκα. «Το δίχως άλλο, εφόσον μια γυναίκα διέπραξε φόνο, θα ήταν αρκετά πωρωμένη ώστε να απολαύσει τους καρπούς του εγκλήματός της χωρίς να υποκύψει σε λιπόψυχους συναισθηματισμούς όπως οι τύψεις».

Η Κάρολαϊν έγνεψε πάλι αρνητικά.

«Πιθανότατα υπάρχουν και τέτοιες γυναίκες... όμως η κυρία Φέραρς δεν ήταν μία από αυτές. Τα νεύρα της ήταν κουρέλια. Μια ακατανίκητη παρόρμηση την ώθησε να ξεφορτωθεί τον σύζυγό της επειδή ήταν το είδος του ανθρώπου που πολύ απλά δεν αντέχει κανενός είδους ταλαιπωρία, και δεν υπάρχει αμφιβολία πως η σύζυγος ενός άνδρα όπως ο Άσλεϊ Φέραρς πρέπει να υπέφερε τα πάνδεινα...»

Έγνεψε καταφατικά.

«Και από εκείνη τη μέρα τη στοίχειωνε αυτό που είχε κάνει. Θα έλεγα, μάλιστα, ότι τη λυπάμαι».

Δε νομίζω να είχε λυπηθεί η Κάρολαϊν έστω μια φορά την κυρία Φέραρς όσο εκείνη ήταν ακόμη ζωντανή. Τώρα που είχε μετα-

βεί σε έναν τόπο όπου (υποθέτει κανείς) τα παριζιάνικα φορέματα δε χρησιμεύουν πλέον, η Κάρολαϊν ήταν διατεθειμένη να ενδώσει σε στοργικότερα συναισθήματα, όπως ο οίκτος και η κατανόηση.

Της δήλωσα ρητά και κατηγορηματικά πως η εικασία αυτή ήταν εξωφρενική. Και ο λόγος που ήμουν τόσο κάθετος είχε να κάνει με το ότι κατά βάθος συμφωνούσα με ορισμένα σημεία απ' όσα είχε πει. Όμως ήταν εντελώς λάθος να φτάσει η Κάρολαϊν στην αλήθεια απλά και μόνο μέσα από ένα είδος εμπνευσμένων εικασιών. Δεν είχα καμία διάθεση να ενθαρρύνω μια τέτοια κατάσταση. Θα βγει στο χωριό να ανακοινώσει τις απόψεις της και όλοι θα νομίσουν πως το κάνει βασισμένη σε ιατρικά στοιχεία που της γνωστοποίησα εγώ. Η ζωή είναι μια μεγάλη δοκιμασία.

«Ανοσιές», είπε η Κάρολαϊν, απαντώντας στις επιπλήξεις μου. «Θα δεις. Βάζω στοίχημα πως κάπου άφησε ένα σημείωμα με το οποίο ομολογεί τα πάντα».

«Δεν άφησε κανενός είδους σημείωμα», απάντησα απότομα, χωρίς να συνειδητοποιώ σε τι θέση θα με οδηγούσε το σχόλιό μου.

«Α!» έκανε η Κάρολαϊν. «Ωστε ρώτησες μήπως υπήρχε κανένα σημείωμα, έτσι δεν είναι; Πιστεύω, Τζέιμς, πως κατά βάθος, όσο και να μη θες να το παραδεχτείς, κάνεις τις ίδιες σκέψεις με μένα. Καλός είσαι και του λόγου σου».

«Οφείλει κανείς να μην απορρίπτει εξ ορισμού το ενδεχόμενο της αυτοκτονίας», σχολίασα με στόμφο.

«Ωστε θα αρχίσει δικαστική έρευνα;»

«Δεν αποκλείεται. Εξαρτάται. Εφόσον μπορέσω να δηλώσω απολύτως βέβαιος ότι η υπερβολική δόση προέκυψε κατά λάθος, πιθανό να μην υπάρξει καμία δικαστική έρευνα».

«Και είσαι απολύτως βέβαιος;» ρώτησε πονηρά η αδελφή μου. Δεν απάντησα· σηκώθηκα από το τραπέζι.

*Η αλήθεια, όσο άσχημη κι αν είναι, στα μάτια εκείνου
που την αναζητά φαντάζει πάντα ιδιαίτερη και όμορφη.*

Ο Ρότζερ Άκροϊντ ήταν ένας άνθρωπος που ήξερε πολλά. Ήξερε ότι η γυναίκα που αγαπούσε είχε δηλητηριάσει τον πρώτο της σύζυγο. Ήξερε ότι κάποιος την εκβίαζε – και τώρα ήξερε επίσης ότι έδωσε τέλος στη ζωή της με υπερβολική δόση βαρβιτουρικών. Ένα γράμμα που έφτασε με το βραδινό ταχυδρομείο θα του αποκάλυπτε σε λίγο ποιος ήταν ο μυστηριώδης εκβιαστής.

Όμως ο Ρότζερ Άκροϊντ αυτό δε θα το μάθαινε ποτέ. Προτού τελειώσει την ανάγνωση του γράμματος, ήταν νεκρός – τον μαχαίρωσαν στον λαιμό μέσα στο γραφείο του.

Στο Κινγκς Άμποτ, το χωριό όπου συμβαίνουν όλα αυτά, έχει αποσυρθεί ινκόγκνιτο ο Ηρακλής Πουαρό για να ησυχάσει. Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ, όμως, θα τον υποχρεώσει να αναλάβει ξανά δράση...

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 22577

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ